

Mottagare

Kommuner, länsstyrelser, utbildningsinstanser, SKL, FSB, FSV, FSBS, KARF, Swedac, certifieringsorgan (SP Sitac, Swedcert, DNV, Incert)

Utgivningsdag

2010-11-09

Mer upplysningar

Cathrine Engström, jurist,

telefon: 0455-35 32 31

Anna Hedbäck Paulsson, jurist,

telefon: 0455-35 30 89

Stig Åkerman, byggnadsingenjör,

telefon: 0455-35 31 03

De fem senaste utgivningarna

2010:3 om att myndigheten byter logotyp
den 1 september 2010

2010:2 om allmänna råd om flygbuller i
planeringen

2010:1 om ändrade konstruktionsregler
den 31 januari 2010

2009:8 om flytt av hissar med mera

2009:7 om ändrade regler för prövning av
vindkraft

På Boverkets webbplats finns alla utgivningar.
Fri prenumeration – gå in på vår webbplats!

Ansvarig utgivare:

Birgitta Frejd, informationschef

Boverket, Box 534

371 23 Karlskrona

Besök: Drottninggatan 18,

Tel: 0455-35 30 00.

Fax: 0455-35 31 00

E-post: registraturen@boverket.se

webbplats: www.boverket.se



Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

om certifierade kontrollansvariga i nya plan- och bygglagen

Den nya plan- och bygglagen, som gäller från den 2 maj 2011, har vissa förändringar som kommer att få konsekvenser för byggsektorn. En av dessa ändringar är att kvalitetsansvariga ersätts av kontrollansvariga. Byggherren behöver anlita en kontrollansvarig i de flesta fall när man gör en bygg-, rivnings- eller markåtgärd. Den kontrollansvarige ska vara certifierad. Kontrollansvariga behöver snabbt utbildas och certifieras eftersom många kommer att behövas.

Konsekvenser

Om det inte finns kontrollansvariga, saknas förutsättningar för byggnadsnämnden att bevilja startbesked och arbetena får då inte påbörjas. Alla inblandade aktörer i byggprocessen behöver därför tillsammans göra det så smidigt som möjligt med övergången till systemet med certifierade kontrollansvariga.

Kontrollansvarig i stället för kvalitetsansvarig

I dagens plan- och bygglag (1987:10), PBL så kan en kvalitetsansvarig antingen vara certifierad (riksbehörig) eller godkänd av byggnadsnämnden i det enskilda ärendet. I den nya plan- och bygglagen (2010:900) ersätts kvalitetsansvarig med kontrollansvarig och den kontrollansvarige måste enligt 10 kap. 9 § vara certifierad. Kravet på att denne ska vara certifierad utgår bl.a. från EU:s tjänstedirektiv. Byggnadsnämnden har alltså inte längre möjlighet att godkänna en kontrollansvarig. Den nya PBL träder ikraft den 2 maj 2011 och gäller ärenden som påbörjas från och med detta datum.

Förändrad roll

Kraven på kontrollansvarig har utökats och förtydligats jämfört med kraven på kvalitetsansvarig. Syftet med lagändringen är att uppnå en förstärkt roll och en bättre funktion för den kontrollansvarige. Den kontrollansvarige ska biträda byggherren bl.a. med att upprätta förslag till kontrollplan och se till att nödvändiga kontroller utförs. Den kontrollansvarige ska ha en självständig ställning i förhållande till den som utför den åtgärd som ska kontrolleras.

När behövs kontrollansvarig?

I de flesta fall när man gör en bygg-, rivnings- eller markåtgärd krävs en kontrollansvarig. Men den kontrollansvarige behövs inte vid små ändringar av en- eller tvåbostadshus, om byggnadsnämnden inte beslutar annat. Detta framgår av 10 kap. 10 § nya PBL.

I 7 kap. 4§ i det förslag till plan- och byggförordning som nu är ute på remiss, finns regler om andra små åtgärder som inte kräver kontrollansvarig. Det gäller bl.a. åtgärder som inte kräver lov eller anmälan. Men små inre åtgärder i flerbostadshus som är anmälningspliktiga kommer enligt förslaget att behöva kontrollansvarig.

Systemet med certifiering

Det är ackrediterade certifieringsorgan som kommer att kunna besluta om certifiering av kontrollansvariga. Certifieringsorgan är företag som har blivit godkända (ackrediterade) av myndigheten Swedac för att arbeta med aktuell verksamhet.

I dag är följande tre företag godkända att fatta beslut om certifiering av kvalitetsansvariga: Det Norske Veritas (DNV), SP Sitac och Swedcert. När företaget fattar beslut om certifiering av en kvalitetsansvarig ska de följa Boverkets föreskrifter och allmänna råd om certifiering. Den som vill bli certifierad som kontrollansvarig ska vända sig till ett ackrediterat certifieringsorgan.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd om certifierade kontrollansvariga

Boverket har tagit fram förslag till nya regler om certifiering av kontrollansvariga. Detta förslag har varit ute på remiss. Boverket har gått igenom remissynpunkterna och de har bidragit till att reglerna blivit tydligare. Föreskrifterna kan beslutas när plan- och byggförordningen har beslutats av regeringen (troligen mars 2011).

Något om innehållet i de nya föreskrifterna med allmänna råd

I förslaget till nya föreskrifter har Boverket bl.a. tagit bort behörighet E (kontroll av Enkel art). Kunskapskrav har justerats så att de har uppdaterats till det nya regelverket utifrån PBL och plan- och byggförordningen, PBF. Vikten av kunskap om kontrollplaner har särskilt beaktats. Kunskap om entreprenadjuridik och konsumenttjänstlagen har lagts till.

Som förslaget ligger nu kommer redan certifierade kvalitetsansvariga för behörighet N (Normal) och K (Komplicerad), att få en smidig övergång in i systemet med kontrollansvariga. Dessa personer får automatiskt, med stöd av föreskriftens övergångsbestämmelser, arbeta även som kontrollansvariga i nya ärenden. Innan de kan börja arbeta som kontrollansvariga måste de ha tagit till sig den nya lagstiftningen med PBL och PBF, m.m. Senast den 1 januari 2013 ska dessa personer med godkänt resultat ha tenderat av sina kunskaper om bl.a. den nya bygglagstiftningen (s.k. uppdateringsprov). Certifieringsorganen utfärdar sedan nya certifikat som kontrollansvariga.

Justeringar i förslaget efter remissynpunkterna

Många remissinstanser tyckte att även personer med lång yrkeserfarenhet, s.k. långvägare, ska få möjlighet att bli certifierade.

Långvägare är personer som inte har så mycket teoretisk utbildning i botten. Boverket kommer nu att göra det möjligt för dessa personer att bli certifierade.

Hur får vi fram tillräckligt många kontrollansvariga?

Det blir en utmaning att få fram tillräckligt många certifierade kontrollansvariga. I dag finns cirka 2 000 certifierade kvalitetsansvariga. Det är Boverkets bedömning att detta antal inte räcker till alla situationer då certifierade kontrollansvariga kommer att krävas. Situationen i mindre kommuner och inte minst i Norrland är mer problematiskt än i övriga landet.

Förhoppningsvis kan nämnda övergångslösning i föreskriften ge en smidig övergång för redan certifierade kvalitetsansvariga. För att få fler kontrollansvariga ger Boverket, som tidigare nämnts, så kallade långvägare möjlighet att bli certifierade. Det kan i sammanhanget också påpekas att det finns många beslutade och pågående ärenden som ska fortsätta och avslutas i nuvarande lagstiftning med kvalitetsansvariga.

Miljödepartementet har dessutom i en promemoria i oktober 2010 föreslagit att en övergångsregel införs till nya PBL. Det gäller vem som kan utses till kontrollansvarig. Förslaget finns i promemorian "Komplettering av den nya plan- och bygglagen". Förslaget skickades ut på remiss i oktober månad. Där föreslås att kommunerna, om det finns särskilda skäl, kan göra undantag från kravet på att den kontrollansvarige ska vara certifierad. Denna möjlighet till undantag ska enligt förslaget finnas fram till utgången av år 2012. Boverket tycker att det är bra om det införs en övergångsregel i lagen. Boverket vill ändå poängtera att det är viktigt att personer inte väntar med att söka certifiering, även om den här övergångsregeln införs i lagen. Det problem som kan uppstå får inte skjutas framåt i tiden, utan det behövs många certifierade kontrollansvariga så fort det är möjligt.

Vad händer framöver?

Boverket kan besluta om de nya föreskrifterna med allmänna råd först då plan- och byggförordningen har beslutats av regeringen (troligen mars 2011). Förslaget till föreskrifter och allmänna råd ska nu anmälas enligt EU:s tjänstedirektiv. I och med detta kan utbildningsföretag och certifieringsorgan påbörja arbetet med certifieringar av kontrollansvariga. På Boverkets webbplats, www.boverket.se kan du se det förslag till föreskrifter med allmänna råd som ska anmälas.